

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 22 — Štev. 22

NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 2, 1942 — PONEDELJEK, 2. FEBRUARJA, 1942

Volume L. — Letnik L.

NA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzemli obrok,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima !!

MORNARIŠKI NAPAD NA JAP. POSTOJANKE

AMERIŠKA MORNARICA NAPADLA JAPONSKE OTOŠKE POSTOJANKE. — NAJMOČNEJŠA OD KATERIH JE WOTJE. — 11
AMERIŠKIH LETAL SE NI VRNIL'O

Mornariški departament naznanja, da so ameriške bojne ladje napadle močne japonske postojanke na Maršalskih otokih, ki jih je Japonska po prvi svetovni vojni dobila od Lige narodov kot mandat, in na angleških Gilbertovih otokih, ki so jih Japonci zasedli. Bojnimi ladjami so v mnogi meri pomagali aeroplani.

Potopljenih je bilo mnogo japonskih pomožnih ladij in mnogo aeroplanov na tleh in v zraku in povzročena je bila velika škoda na japonskih letališčih in vojaških napravah.

Ameriške bojne ladje pa niso našle nobene večje japonske bojne ladje.

"Dve naši ladji," pravi poročilo mornariškega urada, "ste bili nekoliko poškodovani. 11 ameriških aeroplanov se ni vrnilo z napada. Naše osebnost izgube še niso znane, toda so najhujše zelo neznane."

Amerikanci so napadli Japonsko popolnoma nepričakovano ter so obstreljevali in bombardirali japonske postojanke na Jalutu, Wotje, Kwajaleinu, Roi in Tarao v skupini Maršalskih otokov, ki se nahajajo kakih 2000 milj jugozapadno od Pearl Harborja. Napaden je bil tudi angleški otok Makin v skupini Gilbertovih otokov, ki so ga Japonci zasedli že v pričetku vojne.

To poročilo je uradni Washington sprejel z velikim zadovoljstvom, kajti mnogokrat je bilo slišati vprašanje: "Kaj pa dela naša mornarica?"

Ameriškim bojnim ladjam na Pacifiku poveljuje admiral Chester W. Nimitz. Ladje sicer niso zadele na nobeno veliko japonsko ladjo, navzlic temu pa pravi poročilo, da so imeli Japonci težke izgube tako vsled streljanja bojnih ladij, kakor tudi od bombardiranja iz zraka. Potopljenih ni bilo samo več majhnih pomožnih ladij, temveč jih je bilo tudi mnogo poškodovanih in marsikatera ladja je naselila na pesek.

Glede teh otokov je že mnogokrat razpravljala ameriški kongres, kajti ravno od teh otokov je bilo v slučaju kake vojne, mogoče pričakovati največjo nevarnost. Japonci pa so vedno stroko molčali, kaj delajo na teh otokih. Znano pa je bilo, da Japonci otoke utrjujejo in sicer proti Ameriki.

Ker so Japonci utrjevali Maršalske otoke, so tudi Združene države utrjevale Guam, nekoliko vstran od Filipinov, in druge svoje otoke. Vendar pa je kongres pri tem postopal zelo previdno, boječ se, da bi Japonska označila to utrjevanje za sovražni čin. Vслед tega je kongres samo odobril "izboljšanja" na Guam in sicer

Cetnikom primanjkuje municije

Vest iz Ankare poroča, da je položaj gen. Mihajlovića nevaren, toda ne brezupen.

Po sedmih mesecih neprestanih bojov je pričelo armadi generala Draže Mihajlovića primanjkovati municije in živeža in sedaj nujno potrebuje pomoči od svojih zaveznikov.

Poročila, ki prihajajo v Ankaru, naznanjajo, da je položaj generala Mihajlovića nevaren, vendar ne brezupen. General Mihajlović najbolj potrebuje naboje za svoje topove, protitankske topove, mine in živež.

Nemci so v svoji kazenski kampanji v septembru, novembru in decembru odpeljali vso živino, kmetije pa so poleg tega pred svojim umikom uničili vse zaloge žita.

Poročilo, ki je prišlo v Ankaru, pravi, da za generala Mihajlovića postaja položaj v vsakim dnem bolj nevaren in da potrebuje pomoči takoj. General Mihajlović ima v svojih rokah močno utrjene postojanke in če jih hoče obdržati, mora dobiti pomoč. In zavezniki mu morajo to pomoč na kak način tudi dati, ako hočejo na Balkanu kdaj napraviti fronto. Toda po suhem ali po morju te pomoči ni mogoče poslati. Zato je mogoče poslati pomoč samo po zraku, ali kvečjemu s podmornicami na Jadranu.

Posvetovanje poveljnikov

Angleški in ameriški vojaški poveljniki so se sestali s predsednikom Rooseveltom v Beli hiši in so razpravljali o sedanjem vojnem položaju na zapadnem Pacifiku ter so razmotrivali o tem, kak nov velik vdarec bi bilo mogoče zadati Japoncem.

KUPITE DEFENSE SAVINGS BONDS in STAMPS

so bila poglobljena pristanišča in so bile razstreljene koralne čeri, da so tudi večje ladje mogle v pristanišče. In Guam je bil tudi prvi otok, na katerega so vdarili Japonci in ga tudi osvojili.

Najmočnejša japonska mornariška postojanka je na otoku Wotje. In Amerikanci so jo razbili. Wotje se nahaja okoli 950 milj južno od ameriškega otoka Wake in so ga tudi napadli in zasedli s te svoje postojanke.

Bitka za Singapur

Angleži so včeraj s svojimi težkimi topovi pričeli streljati na japonske postojanke v Johore provinci na Malaji čez Johorski eno miljo široki preliv.

Governor na otoku Singapur sir Shenton Thomas je pozval vse prebivalce otoka, da pomagajo armadi v boju proti Japoncem. Kralj Jurij je prebivalcem Singapura poslal posebno pozdrave in jih je pozval, da se trdno drže proti Japoncem.

Na holandskem vzhodno-indijskem otoku so japonski bombniki napadli neko pristanišče na Timor otoku. V Pontianaku na zapadni strani Bornea, 475 milj severovzhodno od Batavije, glavnega mesta Holandske Vzhodne Indije, se Holandi še vedno bore z Japonci, dasi Japonci zatrjujejo, da so Pontianak že zavzeli. Ravno tako so v teku vroči boji na Ambaina otoku, med Celebesom in Novo Guinejo.

Avstralski bombniki so bombardirali japonsko brodogradnišnico Rabaul na otoku New Britain.

V Burni so Angleži postavili novo bojno črto na zapadnem bregu reke Salweene. V bližini je zbrana močna kitajska armada, ki je pripravljena napasti Japonce, toda do sedaj še ni bila poslana v boj.

V Libiji so se Angleži zopet umaknili do Marake, 80 milj severovzhodno od Bengazija.

V soboto se je pričelo obleganje 24 milj dolgega in 14 milj širokega Singapur otoka, na čegar južnem koncu leži trdnjava Singapur, za katero so Angleži izdali \$400,000,000 da so jo utrdili.

V noči od petka na soboto se je angleška armada umaknila iz Malaje čez eno miljo široki preliv in Japonci ji niso pri umikanju preveč nadlegovali.

Japonci so pred dvema mesecema pričeli iz Thailanda prodirati po Malajskem polotoku in so v tem času na 350 milj dolgi poti dospeli do preliva, ki loči provinco Jahore od Singapura.

Poveljnik angleške armade general A. E. Percival je sporočil, da se je dva meseca boril proti Japoncem in jim je

Predsednikova 60-letnica

Predsednika Roosevelta je obiskal 4 letni Gerry King iz N. Y., ki je tudi žrtev paralize.

Predsednik Franklin D. Roosevelt je v petek obhajal svoj 60. rojstni dan s tem, da je bil v svojem uradu kot vsaki dan in je delal ves dan.

Njegov dan se je pričel s pomembno čestitko, ki jo je s Filipinov poslal general Douglas MacArthur. Zgodaj zjutraj je pričel tikati brzojav v Beli hiši in po njem so prišle naslednje MacArthurjeve besede:

"Danes, 30. januarja, Vaš rojstni dan. Z dimom okajeni možje, pokriti z znamenji bitke, vstajajo iz lisicijam in od baterij na Corregidorju ter pobožno molijo, da bi Bog neizmerno blagoslovil predsednika Združenih držav."

Vsako leto je predsednikov rojstni dan posvečen nabiranju prispevkov v pomoč otrokom, ki so zboleli za otroško paralizo. In v ta namen se prirejajo po vseh ameriških mestih velik plesi, čijih čisti dobiček gre v sklad za otroke in vse one, ki so zboleli za otroško paralizo. Tudi predsednik Roosevelt je zbolel za to boleznijo leta 1921, ko je bil star 39 let. Iz mnogih krajev južno-ameriških republik so prišla poročila, da so priredili ples in druge zabave v isti namen.

Ob 11.15 zvečer je predsednik govoril po radio ter rekel, da tukaj v Ameriki sredi vojne mislimo na bolne otroke in nabiramo sklad njim v pomoč. Tekom svojega govora je predsednik naznanil, da bo letos po vseh državah ta sklad v prvi vrsti porabljen za zdravljenje otrok, čijih očetje se bore bodisi na suhem, na morju ali v

Ob 11.15 zvečer je predsednik govoril po radio ter rekel, da tukaj v Ameriki sredi vojne mislimo na bolne otroke in nabiramo sklad njim v pomoč. Tekom svojega govora je predsednik naznanil, da bo letos po vseh državah ta sklad v prvi vrsti porabljen za zdravljenje otrok, čijih očetje se bore bodisi na suhem, na morju ali v

Ob 11.15 zvečer je predsednik govoril po radio ter rekel, da tukaj v Ameriki sredi vojne mislimo na bolne otroke in nabiramo sklad njim v pomoč. Tekom svojega govora je predsednik naznanil, da bo letos po vseh državah ta sklad v prvi vrsti porabljen za zdravljenje otrok, čijih očetje se bore bodisi na suhem, na morju ali v

Ob 11.15 zvečer je predsednik govoril po radio ter rekel, da tukaj v Ameriki sredi vojne mislimo na bolne otroke in nabiramo sklad njim v pomoč. Tekom svojega govora je predsednik naznanil, da bo letos po vseh državah ta sklad v prvi vrsti porabljen za zdravljenje otrok, čijih očetje se bore bodisi na suhem, na morju ali v

Quisling bo vladal Norveški

Kot pravi poročilo iz Berna v Švici, bo norveški izdajalec major Vidkun Quisling 30. januarja postavljen na čelo norveške vlade.

Japonska nevarnost na zapadu

Po celi pacifiški obali prebivalstvo zahteva, da vlada poskrbi, da bodo Japonci, ki so naseljeni blizu obrežja, preprečeni kam v notranjost dežele.

Meštne oblasti v Los Angelesu so naprosile vlado, da iz mesta in okolice pošlje kam v notranje kraje 13,391 Japoncev. Vrtove za zelenjavo v bližini mornariške postojanke v Long Beachu večinoma obdelujejo Japonci.

American Legion of Califor-

ves čas skušal prizadeti kar največ izgub. Slednjič pa pravi: "Danes pa smo oblegani v naši otoški trdnjavi."

Hitler se zopet repenči

Hitler obdolžil Churchilla in Roosevelta, da sta kriva pričetka vojne.

V petek je bila 9. obletnica, kar je Adolf Hitler prevzel vodstvo vlade v Nemčiji. V Sportpalastu v Berlinu je ukazal, da se zberejo vodilni nacisti, da slišijo njegov govor. Navzočih je bilo do 20,000 poslušalcev.

Takoj v početku svojega govora je rekel, da je bilo v ameriške vode poslanih mnogo podmornic, da s tem Združenim državam pokaže, kako važno orožje so podmornice.

Prvič je tudi priznal, da so nemške armade v Rusiji v defenzivi, toda je rekel, da je sedaj huda zima dosegla višek in da bodo Rusi zopet kmalu okusili nemško jeklo. Odkriti je tudi povedal, da ne ve, ako bo letos vojna končana, toda je zatrdil, da bo sovražnik poražen povsod.

Svojo jezo je posebno stresal nad predsednikom Rooseveltom in Winston Churchillom.

"Ta vojna nima samo istih vzrokov," je rekel, "temveč so jo tudi iste osebe povzročile. Ena stvar je gotova, namreč, da je bil Churchill leta 1914 največji vojni hujskač, Roosevelt pa je bil Wilsonova desna roka in oba sta bila na isti strani v vojni. In nikdo ne more zanikati resnice, da smo bili tedaj, ravno tako kot sedaj, popolnoma nedolžni, kar se tiče pričetka vojne."

Nato je Hitler našteval angleške himavske zločine proti Evropi zadnjih 300 let. Nato je razlagal, kako se je v teku stoletij, ko je bila Nemčija zapletena v verske boje in vsled tega oslabiljena, Anglija polasčala raznih dežel in slednjič postala vladarica sveta."

Po Hitlerjevem zatrdilu Nemčija leta 1918 ni bila poražena na bojnem polju, temveč se je zrušila vsled zločinske revolucije, ki so jo zasnovali kapitalisti, židje in marksisti. Tedaj je Nemčija doživela najhujši politični in gospodarski polom, ki ga je sploh doživela kaka dežela.

"Tedaj pa je prišel mož," je nadaljeval Hitler, "ki je prizadel nemškemu narodu največjo škodo: Woodrow Wilson, ki je mirno lagal, da bo Nemčija, samo če položi orožje, dobila mir po "sporazumu", da ne bo izgubila svojih kolonij in da bo Nemčija sprejeta v Ligo narodov kot močna članica. Obljubil je, da bo tajna diplomacija odpravljena in da bo

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

nastopila nova doba miru, enakosti in pravice. Mali mož tega lažnjivea vseli lažnjivecev je danes predsednik Združenih držav. On je bil njegova desna roka."

Wilson ni držal svojih obljub in po vojni je bila Nemčija oropana svojih kolonij, izgubila je trgovsko mornarico in Nemčija je bila vržena v najobupnejši položaj.

"... In v času, ko je pljunil vsak v obraz onemu, ki je le izgovoril besedo Nemčija in ko se je vsakdo sramoval biti Nemec, tedaj tovariši, sem stopil v politično življenje s trdnim sklepom, da reorganiziram to Nemčijo in jo pokličem k vstajenju."

In Hitler se je boril, toda v svoji borbi je pogosto doživel poraz, ki pa ni zlomil njegovega duha. Boril se je dalje, da je slednjič prišel v sedlo, iz katerega ga sedaj nikdo ne more vreči. In ker je bila sedanja vojna vsiljena, — tako pravi Hitler, — jo bo Hitler sam vočil do konca in vso njeno težo in odgovornost za njo vzame na sebe.

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

Nato pa je nadaljeval: "Vem edino-le to: naj pride sovražnik od koderkoli, potolčki ga bomo kot smo ga še vedno potolčki. Leta 1942 bo zopet leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo armado na svetu in najmočnejšo zračno silo na svetu. Naše sovražnike bomo premagali z našim orožjem. Naš dan bo zopet prišel."

"In to bo naša molitev: O, Bog, daj nam moč, da dosežemo svobodo za naš narod, za naše otroke in naše vnuke in ne samo za nemški narod, temveč za vse evropske narode, kajti to je vseevropska vojna in zato za vse človeštvo."

BODOČI AMERIŠKI VOJAŠKI LETALCI

Slika nam predstavlja nekaj mladih Amerikancev, ki so se pr ostovojno priglasili v letalsko službo na Governors Islandu v New Yorku. V ozadju je videti nekaj ameriških nebotičnikov.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation), Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$4.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—; na štiri leta \$18.—. Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50. Za inostranstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 5-1242

KAKO SE JE RAZVIJALA BITKA ZA MOSKVO

Sredi novembra so za na pad na Moskvo Nemci vrgli v boj 53 divizij, med njimi 13 tankovih divizij s 3000 tanki. Od teh oklopnih divizij jih je bilo 7 na severni strani, tri v sredini, tri pa na južni fronti Moskve.

Toda že po petih dnevih silovitih napadov je bil general Grigorij K. Žukov prepričan, da nemška ofenziva ne bo uspela in že je videl pred seboj v obrisi velike ruske protiofenzive v mesecu decembru. Na drugi strani pa je iz listin, ki jih je ruski generalni štab odvzel nemškim vojnim ujetnikom, razvidno, da so Nemci sredi novembra zelo podcenjevali rusko vojaško silo. Tedaj so nemške radio postaje in časopisi predstavljali položaj na ruski fronti naslednje:

"V bojih zapadno od Serpuhova so Rusi imeli tako težke izgube, da se jih ni moglo več smatrati za zmogljive, da bi se še dalje upirali. Tudi ne mislimo, da bi mogli izvežbati še kako večjo rezervno okoli Moskve."

To dnevo povelje je podpisal častnik nemškega generalnega štaba Blumentritt.

General Žukov pa je, ne da bi Nemci o tem kaj vedeli, dobival velika ojačenja in ko je 6. decembra nenadoma pričel svojo veliko ofenzivo, je bila njegova armada sestavljena skoro iz vseh narodov, ki spadajo pod Sovjetsko Unijo. Bili so Rusi, Gruzijci, Sibirijci, Ukrajinci, Kozaki, Tarkomani, Belorusi in drugi. Vsi so si bili tovariši pod orožjem.

Proti koncu novembra je bil poglavitni namen generala Žukova, da je utrjujeval Nemce, jim povzročal čim več izgub, pri tem pa se je polagoma umikal. Ko pa se mu je zdelo, da so prišli Nemci že dovolj daleč in je sam dovolj rezerv, tedaj je vdaril z vso silo in pričel je bitko za osvoboditev moskovske province in Moskve same.

Pokrajina, ki so jo Nemci zavzeli, je segala globoko v moskovsko provinco in jo je upravljal dr. Alfred Rosenberg. Rosenbergova oblast je segala do črte med glavno železnico Moskva-železnica in med drugo manjšo železnico, ki tudi pelje v Leningrad severno od Moskve; nato je segala do kanala Volge pri Dmitrovu, nato pa je tekla proti jugu skozi nekdanjo domačijo pisatelja ga grafa Leva Tolstega, Jasna Poljana, ki je bila tudi prva osvobodjena v moskovski provinci.

Nato je črta tekla proti jugozapadu do Riga železnice, nekako do pol poti med Moskvo in Istro in na tem kraju je bila najbližje Moskvi. Nato je tekla nekaj časa proti jugozapadu ter se je nekoliko oddaljevala od Moskve; presekala je Zvenigorod, prežejala veliko cesto iz Minska kakih 22 milj vzhodno od Možajska. Zatem je tekla skozi Narofominsk, je sledila ob Nari ter zapadno Serpuhova, kjer so Nemci doživeli svoj prvi večji poraz.

Črta je imela obliko črke S ter je presekala 7 železnic, ki so prihajale iz Moskve. V tej ofenzivi pa so ruski zmagi največ pripomogli aeroplani, ki so varovali prometne zveze vzhodno od Moskve.

Do sedaj je dognano, da so Nemci v moskovski provinci porušili 761 šol, 164 bolnišnic in 800 kulturnih ustanov, čijih nekatere so držali skozi tri mesece. Po vaseh in trgih je bilo nastajenih na milijon nemških vojakov.

Moskva pa je svojo osvoboditev sprejela zelo mirno. Ne preceňuje nemškega poraza in tudi ne misli, da Hitler ne bi več imel dovolj tankov in oklopnih divizij, da z njimi še enkrat poskusi svojo srečo proti Moskvi. Ruski generali pa so tudi mnenja, da se je Hitler odločil, da rajši žrtvuje veliko število vojakov, ki so okusili ostro rusko zimo in so prišli v stik z rdečo armado, kot pa bi jih pripeljal domov, da se odpočijejo, ker se boji, da so se navzeli komunističnega duha in bi mu doma lahko delali sitnosti.

Ameriški poslanik za Novo Zelandijo

Predsednik Roosevelt je za prvega ameriškega poslanika pri vladi Nove Zelandije imenoval brigadnega generala Patrika J. Hurleya, ki je bil vojni tajnik pod predsednikom Hooverjem. Hurley je že prišel na Novo Zelandijo.

ROJAK OPERIRAN.

Brooklynski rojak Peter Peshel je bil nemudoma pretečeni teden prepeljan v bolnišnico, kjer se je podvilgel težki operaciji, katere je bila izvršena

pretečeni tork in jo je srečno prešal. Operiran je bil na kili. Nahaja se v Richmond Hill Sanatoriju, 9502 — 121 st. St. Jamaica, L. I.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Poročilo narodu

(Ta je prvi izmed vrste treh člankov, vsebujočih poglavitne točke "poročila narodu" o napredovanju obrambnega napora, katero je sestavil Office of Facts and Figures po naročilu predsednika Roosevelta).

Ohseg vojne produkcije tekom minulih 18 mesecev in kaj Združene države morajo storiti, da dosežejo svojo mogočo pretežno nadmočje v oboroževanju, je podrobno opisano v "poročilu narodu," ki je bilo sestavljeno na zahtevo predsednika Roosevelta in izdano od Archibalda MacLeish, ravnatelja vladnega obveščevalnega urada (Office of Facts and Figures.)

Le "potom mobilizacije vsakega razpoložljivega človeka ob obeh spolov, vsakega dolarja in vsake stvari — vsake tovarne, vsakega orodja, stroja in komada snovi" se more doseči primerna produkcija, pravi poročilo.

Izmed poglavitnih točk naj navedemo:

Temelj je bil položen za oboroževalen program take velikine, kakršne nikaka druga država ni še poskušala.

Skoraj trikrat toliko orožja in vojnih zalog se bo letos produciralo, kolikor v 18 mesecih med junijem 1940 in koncem leta 1941.

Letos bo produkcija aeroplanov in tankov v Združenih državah enaka oni Hitlerja v vseh letih pred 1. 1939, ko se je pripravil na premaganje sveta.

Vojni stroški so poskočili od obnove dveh milijonov dolarjev dne 1. julija 1940 na obnos 20 milijonov dolarjev dne 1. decembra 1941. Letos morajo doseči obnos 48 milijonov, prihodnje leto pa več kot 60 milijonov dolarjev.

Izdelki iz arsenala demokracije se izlivajo in se bodo izlivale v vse konce sveta, kjerkoli se vojaki in mornarji demokracije bojujejo proti osi.

Produksijski program Združenih držav, kakor ga opisuje "poročilo narodu" obsega vsako stran vojne. Poročilo opozarja, da smo le na začetku.

Natančnega števila aeroplanov, tankov in ladij, ki se gradijo, ne objavlja iz vojaških razlogov, vendar le način, kako se gradi, je presenetljiv. Produkcija tankov in drugih boj-

nih vozil je sedaj trikrat večja, kolikor je bila pred letom dni, topov in pušk vseh vrst skoraj petkrat toliko. Produkcija vojni letal za vojsko "je bila pospešena tako, da bomo skupaj z Veliko Britanijo kmalu presageli aeroplansko proizvodnjo osi in dežel." Kar pa je še bolj važno bomo imeli na razpolago tovarne, ki bodo v stanju toliko povečati produkcijo, da bomo mogli zadobiti kontrolo zraka v vseh krajih svetovne borbe. Vojska ima sedaj štiri tipe bojnih letal — boljnih nego jih je bilo še izgotovljenih v inozemstvu. Poglavlje o vojski je povest o pripravljanju oprem in vojašnic za končno vojsko 7,000,000 mož — največjo v zgodovini tega naroda.

Vojna mornarica, ki se bojuje proti napadom v obeh oceanih, Atlantiku in Pacifiku, se hitro razvija v dve oceanski vojni silo namesto tradicijske eno-oceanske bojne enote. Gradi se 15 bojnih ladij, 11 letalonosilcev, 54 križaric, in 193 manjših bojnih ladij. Mornarica ima 2,000 novih aeroplanov in hitro dovršuje gradnjo novih baz, zračnih postaj, pomolov in drugih oprem. Trgovska mornarica se bo kmalu povečala za dve novi ladiji na dan; napram gradnji ladij v tej vojni je bil gradbeni program v prvi svetovni vojni nekaj malenkostnega. Ko bodo brodogradnje v polnem vzmahu, bo 750,000 ljudi gradilo ladije v Združenih državah. Kontrakti so bili že podpisani za 999 ladij. Treba najti moštva za približno 800 ladij; zato se mora 25,000 mornarjev in 6,300 oficirjev izvežbati za to službo.

Poročilo opisuje prizadevanja za gradnjo novih tovarn in razširjenosti obstoječih. Vlada in privatni interesi so skupaj investirali 7 milijonov dolarjev za gradnjo oziroma povečanje tovarn. Zmožnost produkcije je bila se ima povečati za 10 milijonov ton, aluminija za 700 milijonov funtov na leto in magnezija za 350 milijonov funtov. Ali celo te količine komaj zadostujejo za v letu 1943 nameravano produkcijo 125 tisoč aeroplanov, strojna orodja, brez katerih bi ves program zastal, so se producirala za le 150 milijonov dolarjev na leto, predno je Francija propadla. Letos bo celotna produkcija bržkone dosegla vrednost 1.2 milijonov dolarjev. Tovarne se preurejajo za vojno produkcijo in tudi male delavnice se isti prilagajajo, kakor pravi poročilo.

"Prva osvojitve nazivajev", pravi poročilo, "je bila osvojitve svojega lastnega naroda." V tovarnah rajna delajo sužnji. V tovarnah demokracije delajo svobodni ljudje, ki cenijo svojo pravico delati za kogar hočejo ob pogojih, ki so jim po godu. Pred vojno napovedjo, imeli smo stavke. Neprečeljen čas, ki se nikdar ne povrne, je bil izgubljen. Sedaj so pa zastopniki dveh velikih delavskih organizacij CIO in AFL zajamčili, da štrajkov ne bo, in delodajalci so obljubili, da ne bo sporov v potrebnih industrijah. Vse priročne hitro rešnje War Labor Board.

Produksijski program je v vsej potegni že pet milijonov delavcev; tekoni šestih mesecev jih bo treba dodatnih pet milijonov. Obstojeca industrijalna vojska se mora potrošiti do konca leta in poestoriti koncem leta 1944. Vzpored izvežbanja nikdar tako velikega obsega bo preskrboval z vedno potrebnih delavcev obeh spolov. Že skoraj 2,500,000 delavcev je dobilo poduk o rokovanju strojev, ki proizvajajo blago za vojno. Nikaka ženska, ki je zmožna za vojno delo, ne ostane brez njega. Ceni se da je že 500,000 žensk in deklet

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

na delu, mnoge izmed njih v tovarnah aeroplanov.

"Ni zadosti producirati blaga za vojno," pravi poročilo. "Treba ga prevažati in hitro prevažati po železnici, avtomobilih, ladjah do kraja, kjer ga je treba"

SPOR ZA OTOK JEAN MAYEN.

Sodišče v Oslo je nedavno obravnavalo čudno civilno pravico. Norveški kapetan Birger Jacobsen je tožil norveško državo za 300,000 norveških kron odškodnine, češ, da mu je skratila lastniške pravice do otoka Jean Mayen. Ta otok meri 376 kv. kilometrov, leži severno od Islanda za polarnim krogom med 8 in 9 stopinjo zapadne dolžine. Do leta 1921 ni pripadal pravno nobeni državi in Birger Jacobsen ga je kratkomalo zasedel. Na njem si je zgradil več kolib, v katerih je stanoval, kadar je hodil na lov na divjačino. Leta 1921 se je hotel trajno naseliti na njem, ker se je prepričal, da je na otoku precej modrih lisic.

Toda čez nekaj mesecev je poslal norveški meteorološki zavod na otok ekspedicijsko, da bi ustanovila tam meteorološko postajo. Vodja ekspedicijske je proglasil otok za last norveške vlade. Protesti Birgerja Jacobsena niso nič pomagali, njegova lastniška pravica ni bila priznana. Jacobsen je moral otok zapustiti in ni mogel izrabiti svojih priprav za lov na modre lisice. V tožbi naparjeni proti norveški državi trdi, da je imel od leta 1921 do lani najmanj 300,000 norveških kron škoda. Pravda se bo najbrž precej zavlekla, kakor se zavleče navadno, kadar toži kdo državo.

JERRY KOPRIVSEK in njegov bratster na ploščah
Terezinka Polka
Na planincah—valček Stv. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUKICA — Stv. M 571
Za trz. cenik in cene plašč se obrnite na: JOHN MARSHALL Inc.
463 West 42nd Street, New York

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)
RECEPTE VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York, N. Y.

To in Ono

Neka pivovarna v Fairbanks v Alaski je zaradi previsokih davkov bila prisiljena prenehati s svojim obratom. V reko Chena je spustila 9600 galon piva in ribe so pričele iz vode poskakovati in se začele vrte-ti.

Ravnatelj pošte v New Yorku Albert Goldman naznanja, da je mogoče vojakom pošiljati knjige in sicer na ta način, da jih ni treba pošiljati v zavrtkih ali celo v zabojih, temveč se knjiga samo počez in podolgem preveže z vrvjo, na platnice pa se prilepi listek z imenom in naslovom vojaka.

Harry E. Ester, ravnatelj urada za državljanske papirje v Waukegan, Ill., pozivlja vse inozemce, ki še niso postali ameriški državljani, da se sedaj za to pobrigajo. Njegov urad je vpeljal brezplačni pouk o tem, kako je mogoče dobiti državljanski papir.

Ta pouk bo v Slovenskem narodnem domu, 424 — 10th St., Waukegan, Ill.

Zglasiti za pouk se je treba v Federal Building soba 27, od 9 dopoldne do 4 popoldne. Pouk pa bo vsak torek in četrtek od 6.30 do 9 zvečer.

Mesto New York šteje policijsko silo 17,926 mož; izmed teh jih je 13,066 v starosti od 21 do 44 let ter potrjeni obveščevalni vojaški službi. Od teh pa jih je 556 samskih in jim ni treba za nikogar skrbeti.

V Washingtonu razmišlja posebni odbor kabineta o novi, 2200 milj dolgi cesti, ki bi vezala zapadno obalo Združenih držav z Alasko. Vojni tajnik je prejšnji teden poročal, da se o tem načrtu resno razmotriva. Delegat iz Alaske A. J. Dimond je že vložil predlog za cesto, ki bi veljala okoli \$25,000,000.

Ta cesta je muno potrebna in se že več let govori o njej. Tudi v Kanadi so že razpravljali o tem, in kot se kaže bodo zdaj nekaj ukrenili.

Dne 28. februarja se vrši v državi New Yorku izkušnja za pomočnike v bolnišnicah (hospital attendants). Služba je odprta Newyorčanom, ki so preko 16 let starosti. Plača je od \$54 do \$66 mesečno in poleg tega je še dana oskrba. V raznih bolnišnicah v New Yorku potrebujejo okoli 1000 pomočnikov. Pole za vložitev prošnje, se lahko dobijo od N. Y. State Civil Service Commission, Room 576, 80 Center St., New York City ali od istega urada v Albany.

Prošnje morajo biti vložene najkasneje do 14. februarja.

Ko so pristojne oblasti objavile razne nasvete in odredbe, ki jih je treba vpoštevati v slučaju zračnega napada, je bilo rečeno, da vsak hišni stanovalček naj si poskrbi dovolj vode, ki bi bila uporabna v slučaju požara. Sedaj je rečeno, da ako bi vsak napolnil kopalno bajno in druge posode z vodo v tistem času, bi bil pritisk v vodnih ceveh tako majhen, da ne bi bilo ognjenega mogoče gasiti požarov.

Zatorej, ako pride do zračnega napada, poskrbite si samo z nekaj posod vode za pitje in za sprotno uporabo.

Ameriki proti nevarnost. Vsek državljan je dolžan, da po svoji zmožnosti kupi Defense Savings Bonds in Stamps.

Kratka Dnevna Zgodba

MARCEL PREVOST

BERAČ

Kratko dogodbo vem in je tako lepa, da sem jo sklenil zapisati. Nič posebnega ni v njej, dopadla se je pa vsem, posebno zategadelj, ker nima jo je povedala lepa ženska. Zvečer smo sedeli v razkošnem salonu pri še bolj razkošni večerji.

Pogovarjali smo se o navadnih stvarih, za katere se drugi ljudje skoraj ne zanimajo, ki imajo vrednost le za onega, kateri jih doživlja. Vsi so izpovedali svojo slabost, smojno smenost, kratkomočno, kar so imeli na srečo.

Samo neka mlada ženska ni rekla ničesar. Vse je poslušala, poslušala napeto in z velikim zanimanjem, in proti koncu se je zamoglo opaziti v njenem krasnem obrazu začudenje in nemir.

"Kaj pa vi, madam, ali nimate ničesar na srečo? Niti najmanjše stvari?"

Smeje se je priklonila in začela je pripovedovati z zvončkim glasom:

"Moj Bog, jaz vendar ne morem reči, da stejem številke koga, ali da poslušam, predno ležem k počitku, če je vse v redu v moji garderobi. Kljub temu se mi je pred par dnevi nekaj pripetilo, česar ne bom, če je tudi malenkostno, pozabila do smrti. Izprevidela sem, da je v človeku neka sila, neka moč, ki ga sila da nekaj napravi, da mora nekaj napraviti, pa tudi, če bi se podri svet."

Dobro — pred šestimi ali sedmimi dnevi se je to zgodilo — s svojo hčerko Suzano, ki je stara kakih osem let, sem šla na izprehod. Ker je bilo prepleto vreme, nisva najeli kočije.

Veselo sva se pogovarjali in sami nisva vedeli, kdaj sva dospeli do Ront Pointa. Tam je sedel na klopi berač, mlad bolehalov človek, in prosil vbojajme. V levi roki sem držala solčnik v desni pa krilo. Rada priznam, da se mi ni ljubilo, seči v denarnico in podariti revežu par centinov.

Suzana je nenadoma utihnila in celo pot ni izpregovorila nobene besede. Tudi meni je bilo nekako čudno pri sru. Še ko sva prišli na Place de la Concorde, sva molčali. V sru se mi je pojavil nemir, pojavil se je strah, slutnja, da sem napravila veliko krivico, ker nisem dala revežu ničesar. Po navadi sem sama s seboj na čiš, tem in lahko vsak svoj korak zagovarjam pred svojo vestjo, v tem slučaju je bilo pa drugače. — Sicer pa sem poskušala prepričati samo sebe — sicer pa se nisem priregnila proti dobrodušnosti. Vsakemu beraču, ki ga srečam na cesti, vendar ne morem darovati — Če bi imela milijone, bi mi zmanjkalo. — Bom pa drugemu dala, saj so pravzaprav vsi enaki in vsi potrebujejo podporo.

Tako je govoril moj razum, srec je bilo pa drugakšnega mnenja. Tako me je težilo, da sem se mnila najmanj desetkrat obrniti in popraviti krivico. Ko sva dospeli do Rue Lafitte, me je moja mala Suzana prišla za krilo in začepetala: "Mama!"

"Kaj je dušica?"

Pogledala me je s svojimi velikimi modrimi očmi in rekla:

"Mama, zakaj nisi dala beraču centima?"

Torej je tudi ona ravno isto mislila kakor jaz. Tudi ona je bila nemirna in preplašena, toda bila je bolj odkritosrečna, kakor jaz.

"Prav imaš otrok," sem ji odvrnila.

Šli sva hitreje kakor pa navadi in vem, da so bile najine misli enake, kaj, če berača ne bo več tam? Poklicala sem kočijaža in mu naročila, da naj kolikor mogoče hitro vozi. — Po vsem telesu sva se tresli in čutili sva, kakko nama je utripalo srce. — Če ga ne bo več? — Če sva se zastoj vrnila?

Pri Ront Pointu sva skočili iz voza. Berača ni bilo več.

Vprašala sem neko staro ženo, če ga je videla.

Rekla mi je, da ga je videla, in pristavila, da ni navaden berač, da ni podoben onim, ki posedajo dan za dnem na mostu.

Nisva vedeli, kaj bi počeli. Ko sva hoteli stopiti v voz, je Suzana narahlo vzkliknila in pokazala za debelo drevo. Tam je sedel na zemlji in držal klub na kolenih.

Suzana se mi je po pustih približala in mi pustila zlatnik v klubok. Nekaj časa naju je gledal kakor v sanjah, potem so mi pa solze zalile oči. Sklonila se je in hotel poljubiti rob Suzaninega krila.

V vozu sva se objeli in zajokali. Zdelo se je nama, kakor da sva ušli veliki nevarnosti.

Mlada dama je utihnila. Mi

FOR VICTORY

ZNAK ZMAGE

smo jo tiho in z velikim zanimanjem poslušali. Zdelo se nam je, kakor da bi ves čas

njenega pripovedovanja vdihovali svež zrak, kakor da bi bili bistro studenčico.

Trst in Istra v srednjem veku

Na slovenski zemlji tja do 12. stoletja ni bilo mnogo mest in trgov. Le na jugu, na Primorskem, so se ohranila nekatera mesta še iz rimske dobe, a imela so večinoma romansko (italijansko) meščanstvo in so bila večkrat v nasprotju s slovenskim prebivalstvom na delu. Najmenitnejše med temi mesti je bil Trst.

Začetek tržaškega mesta sega nazaj v prahgodovinsko dobo. Ze Karni ali Kelti so tu ustanovili trgovsko pristanišče Tenege. Ko so si leta 178 pred Kristusom Rimljani podvržli Istro, so izpremenili mesto v močno vojaško naselbino, ki se je raztezala od griča sv. Justa doli proti morju. V 6. stoletju je imel Trst že škofjsko stolico in je spadal nekaj časa pod oblast bizantinskih cesarjev. Frankovski vladar Karol Veliki si je podvrnil s slovenskimi pokrajini vred tudi Trst in ga pridružil fur-lanski marki. V 10. stoletju je bil Trst močno utrjeno mesto. Intel je obzidje, stolpe, vrata in hodnike. Oblastniki v mestu so bili vojaški trihumi, ki so skrbeli za red in varnost v mestu in je branili v času vojne pred napadi sovražnikov.

Kralj Lotar II je podelil l. 998 Trst z okolico vred kot svetno kneževino tržaškim škofom in v njih oblasti je ostal nad 300 let.

V 11. stoletju je tržaška cerkev mnogo trpela, deloma vsled ubožnosti in nemarnosti njenih poglavarjev. Zato je cesar Henrik IV. leta 1081 svoje pravice, katere je imel po tržaški škofiji, odstopil najvišji cerkvi in odredil, da naj patriarhi poskušajo tržaške škofo, jim dele ferde, jih vladajo in brani-jo. Mesto je takrat imelo že več cerkev, od katerih stojijo nekatere še danes.

Že v 18. stoletju se nahaja med tržaškimi meščani mnogo imen slovenskih priseljencev, ki so došli s Krasa, in iz drugih slovenskih vasi ter se stalno naselili — v mestu. Poleg Tista je omeniti še Koper, Piran, Rovinj, Poreč in Pulj, ki so že vsi v 10. in 11. stoletju imeli samoupravo z župani in mestnimi sodniki na čelu ter bogato romansko meščanstvo. Tekom 13. stoletja so spravili ta mesta Benečani pod svojo oblast, deloma z zvižajo in obljubami, češ, da bodo varnejša pod okriljem beneškega leva, deloma s silo. Ostala so pod Benečani do konca 17.

stoletja, ko je vsa Istra prešla pod Avstrijo.

Ostala Istra je pa delila usodo s sosedno Kranjako. Tudi kakor tam so bili v tisti dobi mejni grofi iz rodov Weimar, Orlamunde, Epersteini, Spanheimi. Iz leta 1070 je prešla ta oblast na akvilejske patriarhe, a obstala je komaj po imenu in bila večkrat prekinjena. Že v 12. stoletju je ločiti v Istri dvoje upravnih okrožij: "Istrsko marko" ki je obsegala obsežna mesta s pretežno italijanskim življenjem in "grofijo Istro" to je notranji del dežele, naseljen z izključno slovenskim prebivalstvom. Središče te grofije je bil stari grad Pazin (Pazinška grofija), a obsegala je še mnogo drugih gradov in posestev v sredini od Slorveča ob Limu do Učke gore in Lovrana.

Najnevarnejši sovražnik patriarhove oblasti v Istri je bila beneška republika.

Pri vseh zapadno-istrskih mestih je bilo v začetku srednjega veka ogromno blagostanje. Povsod so stale lepe stavbe, krasne cerkve, ki jih motamo prištevati najlepšim spomenikom tistih časov, z dragoceno cerkveno opremo in druge udobnosti bogatih mest. Tega bogastva si niso pridobili toliko z vinogradi, oljčnimi nasadi, ali solinami po okoličnem, nego s trgovino. Istrska mesta so posredovala med slovenskimi deželami in med Dalmacijo, Italijo posebno Benetkami.

Kaj čuda, če so želeli Benečani ta važna tržišča spraviti pod svojo oblast. Kar se jim je tudi deloma posrečilo že v 9. in 10. stoletju. Leta 876 je hrvaški knez Domagoj z veliko vojaško silo napadel istrska mesta, med njimi Malje pri Trstu in Koper. Masčevati se je hotel nad njimi zaradi sramotne kupčije s slovenskimi in hrvaškimi sužnji, ki je tedaj cvetela na istrski obali ter donasala ogromne dobičke brezvestnim istrskim prekrupcem Benečanom in Grkom. Obe mesti sta iskali pomoči pri beneški republiki.

Izprva ta odvisnost ni bila trajna, ker so se mesta kmalu osvobodila beneškega jarma. Toda ko je v drugi polovici 13. stoletja moč akvilejskih patriarhov vedno bolj pahal, so Benečani stalno zasedli več istrskih mest potem ko so meščane pridobili — kot že rečeno — z raznimi lepimi besedami in

praznimi obljubami, ali s pretezo, da bodo mesta varnejša pod okriljem beneškega leva. Večkrat niti zvižati ni bilo treba, češ, ko meščani sami dahi povod, da se je republika vmeševala v njihove zadeve. Vseled strankarskih prepričkov, ki jih niso znali sami meščani med seboj poravnati z lepa, je navadno prišel beneški kapitan, ki je z železno pestjo napravil red, pa tudi mesto uklonil oblasti beneške republike.

Najprej so se polastili Benečani Poreča in Rovinja, ki so ju smatrali za svoji pristanišči. Potem pa jim je padalo mesto za mestom v naročje, kakor zrel sad. Leta 1202 je bil Trst prvokrat zaseden, proti koncu istega stoletja 1291, so ga celo trikrat napadli. Tu sicer niso mogli trajno vpostaviti svojega gospodarstva. Trst se je raje podvrnil Habsburžanom. A kar jim je pri Trstu izpodlelo, se je posrečilo pri drugih istrskih mestih. V letih 1269—1331, so že priznala beneško oblast sledeča mesta: Novi Grad, Slorveč, Motovno, Koper, Piran, Izola, Pulj in Džanjan. Tako se je podvržlo mesto za mestom Benečanom, ki so v 15. stoletju obvladali ves zapadni rob Istre od Kopra do Pulja z Labinom in Buzetom na vzhodu in se ločila od avstrijske Istre, kateri sta poleg pazinske grofije pripadala tudi Kastav in Reka. "Istrsko marko" je vladal patriarhov namestnik, ki je stoloval v Kopru. "Istrsko grofijo" pa so imeli do leta 1122 v posesti koruški Epersteini, za njimi grofi gorški in od leta 1374 naprej Habsburžani.

Ni bila le gospodoželjnost in politično tekmovanje med fevdalnimi grofi in akvilejskimi patriarhi kar je delilo "marko" od "grofije", nego so bili še globlji vzroki. Tamkaj so bila mesta s samoupravo in italijanskim prebivalstvom, tukaj gradovi s fevdalnim gospodarstvom; tam trgovina z Dalmacijo in Italijo, tukaj poljedelstvo in živinoreja ter slovensko prebivalstvo.

Zanimivo sliko o mestih ob Adriji nam podaja arabški potovalec Ibn Edris, ki jih je popisal okoli leta 1150 na povelje svojega kralja Rogerja II. Med prvimi trgovskimi mesti imenuje Gračevo. O njem pripoveduje, da ima mnogoštevilno prebivalstvo in da se nahajajo tamkaj razni narodi. Vedno je bilo tam polno ladij, ki dovajajo in odvažajo blago. Pet milj od Gračeve je kraj sv. Ivan pri Devinu. To je ovetiče mesto velikega obsega, na-

seljeno z vojniki, obrtniki, trgovci in rokodelci. Mesto je močno utrjeno in leži ob neki reki, ki je vzel kratkemu toku dovolj velika da prekrbuje mesto z vodo. Štivan leži ob koncu "Beneškega zaliva" in na meji beneškega ozemlja. Mestu Akvileji služi za pristanišče in tamkaj se zbirajo kupčijske ladje pripravljene za odhod. Zadnje pomorsko mesto, ki spada pod patriarha, je Lovran. Potem se začneja Dalmacija in Slavonija, to je Hrvaško.

Po Edrisijevem poročilu so imela sledeča istrska mesta "frankovsko" to je italijansko prebivalstvo. Koper, Izola, Piran, Umag, Novi grad in Poreč, Rovinj in Pulj sta morali biti takrat zelo neznatna, ker ju niti ne omenja. Po vseh drugih krajih so bivali Slovani.

Tudi Trst je bil tedaj razmeroma malo mesto, vtišjeno med zidovje, ki se je v obliki trikotna na severozapadni strani gradu "Tabor" spuščalo proti morju. Izven ozidja je bilo nekaj samostanov, bolnišnice in posameznih hiš. Drugo je bilo zasajeno z vrtovi, oljčnimi gajji in vinogradi. Stare romanske rodbe, ki so se preostale iz rimskih časov, so se kot neke vrste plenstvo ločile od ostalega prebivalstva. Proti koncu 13. stoletja je bilo le 13 takih rodbin, ki so pošiljale svoje polnoletne glave v veliko mestno svetovalstvo in imele v rokah svo oblast po mestu in okolici. Te rodbe so bile sledeče: Leo, Bonomo, Burlo, Uaquano, Bassio, Cicotti, Stella, Pellegriani, Belli, Petazzi, Tofani, Argento in Guiliani. Narščaj je dobivalo mesto največ po Slovenceh s Krasa, ki

so se priselili v mesto, in si pridobili meščanske pravice. Nekaj teh Slovencev, ki so nastopali kot priče in so ostala njihova imena zapisana na raznih listinah iz 13. stoletja, se je imenovalo: Domenik, Sivec, njegov zet Pentek, gospe Voldanka in Imica, Martin Mulec, Černegor, Lopeč, Tricegoj, Zalogar; v 14. stoletju Stojan, Kosec, Nedeljko, Večeslav Peruš, s Proseka, Nedeljica, Prevec, Papež, Prosinec in še mnogo drugih. Iz Italije je bilo v srednjem veku mnij priseljenec, radi napetih razmer, posebno med Trstom in Benetkami.

Do 12. stoletja je bila spodnja tržaška okolica skoro vsa zaraščena s hrastovimi gozdi, ki so jih le tu in tam prekinila letovišča mestne gospode. V ta svet so iztrebili in obdelali Slovenci, ki so se pečali zlasti z živinorejo. Zato tržaški Italijan še danes imenuje okolico "mandriere" (črednike). Bili so podložni tržaški občini v cerkvenem oziru pa stolnemu kapitulju, ki je moral pri njih oskbovati župnijske posle. Do konca 18. stoletja niso imeli svojih župnij po vsej zgoraj obeh občini: Prosek, Kontoveli, Trstenik, Barkovlje, Lonjer, Kati-nara, Sv. Križ.

Radi trgovske tekme je Trst vedno grozila nevarnost od sosednih obetk. Prišlo je vsi-krat do vojne med Tržani in Benečani in večkrat je beneška posadka zasedla mesto. Tržani so iskali zaščito pri akvi-

Nedelovanje na 4. strani.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v
Clevelandu.

Cena — \$1.50
Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH
NARODNIH PESMI za moški
zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za mo-
ški zbor 50
ŠEST NARODNIH PESMI za me-
šani zbor 50

Franc Venturini—ŠEST MEŠANIH
IN MOŠKIH ZBOROV 50

Ferdo Juvanec—En MLADJE LET,
moški zbori 50

Peter Jereb—OSEM ZBOROV (mo-
ški in mešani) 50

ZA TAMBURICE:

NA GORENJSKEM JE
FLETNO, podpora slo-
venskih narodnih pesmi
za tamburice, složil Mar-
ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tam-
buristični zbor (Bajuk) 75

Sam šel na planino, (Bajuk),
podgornj 50

ZA CITHRE:
Počuk na cithro, — 4 svaki —
(Kobaljak) 50

ZA KLAVIR:
Buri pridejo. — Karelčan — 50

PANTEJ NA VASI, 19 narodnih
za moški zbor, Cihri Proglj 50

Narodilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam pošlimate nepotrebnega dela in stroškov, Vsa prošnja, da skušate naroči-
lo pravočasno poravnati. Pošljite naročnino najkasneje nam ali jo
pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed
zastopnikov, kojih imena so tukaj s debelimi črkami, kar so upravi-
čeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov, nase-
ljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

- CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laubach
- COLORADO:
Fueblo, Peter Cullig,
Walsenburg, M. J. Hayab
- INDIANA:
Indianapolis: Frank Zupančič
- ILLINOIS:
Chicago, J. Bevil
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero
in Illinois).
- Joliet, Jennie Bamblich
La Salle, J. Spellich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Math.
- WARREN
MAYLAND:
Kilmidder, Fr. Vodopivec
- MICHIGAN:
Detroit, L. Pladkhar
- MINNESOTA:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshal
Sveith, Louis Goulo,
Gilbert, Louis Vesel
Hibbing, John Porvle
- MONTANA:
Roundup, M. H. Fanlan
Washoe, L. Champa
- NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick
- NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Svet
Gowanda, Karl Stralich
Little Falls, Frank Maglo
Worcester, Peter Roda
- OHIO:
Barberton, Frank Treha
- OHIO:
Cincinnati, Anton Bobek, Chas. Mar-
Bager, Jacob Rosnik, Joh. Siapnik
Ulard, Anton Nagoda
Lorain, Louis Balant, John Kombe
Youngstown, Anton Kihadi
- OREGON:
Oregon City, J. Koblav
- PENNSYLVANIA:
Bessmer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brzovec
Coudersville in okolici, Jos. Paternel
Export, Louis Supančič
Farrist, Jerry Okorn
Forest City, Math Kohn
Fr. Stodtmar
- GREENSBURG, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferencich
Imperial, Venice Paleich
Johnstown, John Polanec
Krysa, Ant. Tumljak
Lawrence, Frank Ballon
Midway, Joud Eist
Pittsburgh in okolici, Philip Proga
Steelton, A. Eist
Turtle Creek, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan
- WISCONSIN:
Milwaukee, West Alisa, Fr. Skak
Sheboygan, Joseph Kahan
- WYOMING:
Rock Springs, Louis Tashar
Dismantilla, Jos. Rolica

Vsak zastopnik mora potrditi za svo-
bo, katero je prejel, zastopništvo tega
zastopnika.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN.

23

Pravilno bi bilo, da bi sprejela nadvojvoda samega s svojim vzgojiteljem. Ti umetniki pa niso imeli nobenega taktičnega ukrepa njihovi odlični družabni poziciji. In potem se ta stranski doktor, ki je bil podoben oblečeni opici. Ako je res, da je bil nekoč pevkini ljubimec je s tem pokazala slabi okus. Z izrazito vladnostjo je navedel na pisateljevo opazko:

"Cesarska visokost je res posejal že v najnežnejši mladosti gledališče. V ozračju prestolov hitreje dozoreva mož, in bodoči vladar se ni nikdar dovolj zgodaj naučil spoznavati življenje v vseh različnih njegovih oblikah. Tudi umetnost je življenjska oblika, in pevec naj stopa vstrie kralju, kakor zahteva to neki nemški pesnik."

Doktor se je nalahno priklonil. "Schiller je bil idealist, gospod grof. Kralji pa ponajveč občujejo s pevskami."

Udarec je zadel. Grof ni smatral za združljivo s svojim dostojanstvom, da bi nadaljeval započeti razgovor.

Njegov očitajoči pogled je zadel gostiteljico. V tem pogledu je bilo točno in jasno izraženo vprašanje: "V kakšno družbo si naju spravila?"

Umetnica si je znala pomagati. Satirika je morala zamisliti usta. Obrnila se je na tenorista z obsežnim glasom, ki je bil poln samoljubja in ki se je rad postavljaval v vsaki družbi. Prosila ga je da bi zapel neko pesem in je posadila klavirju nekega godbenika. V tem trenutku so zadoneli polni akordi močnega pesmi skozi okno. Nad njimi je plaval kakor galeb s srebrnimi krili pevčev glas. Mici Lorenz se je vsedla v naslanjač poleg nadvojvode. Ko je pevec opeval dvorec, zvan Montsalvaž, v katerem se nahaja v daljni tuji zemlji daleč od ostalega sveta čudovito svetilišče, se je pevka nagnila k svojemu plašnemu občudovalcu.

"Cesarska visokost pač nimate radi Wagnerja, ne morem se namreč spomniti, da bi bila čitala, da ste kdaj posetili opero?"

"Oprostite milostljiva, jaz ljubim vsako godbo. Wagner mi je nekoliko pretežak. V glasbi iščem bolj razvedrila in zabave, kakor pa pouka in poglobljenja. Zato dajem prednost veselji operi pred njeno resno sestro, opero."

"To je prav lepo povedano, cesarska v isokost, in me svetnice luhkokrite muze bi morale biti posebno hvaležne za tako odklovanje."

Pevka se je vtopila s tako veseljem in tako presrečnim pogledom v princeve bleščeče oči, da mu je zastala sapa in da mu je šmirla vroča kri v glavo. Njegov glas je zvenel hripavo, ko je pripomnil:

"Hvaležen bi moral biti, da me je smatrala velika duhovnica umetnosti za vrednega, da se ji klanjam."

Svoja vroča, še deške sčistice je krepko pritisnil na njeno roko, ki se je oprijemala naslanjačevega roba. Spreletelo jo je, paleča strast tega poljuba je razburkala njeno lahko spremljavo sree. Polna njena postava se je nalahno stresla, in ko je pevec zagotavljal, da nosi njegov oče Parzival krono, je šepnila nadvojvodi v uho:

"Ako hočete na samem z menoj govoriti, cesarska visokost, ostanite tu, ko se drugi posloje."

Ploskanje, ki je bilo pisčilo za peveca, je preglušilo jecljajoče nadvojvodove besede:

"Ako smem. Kako srečnega se čutim!"

Kakor po naključju, je zdrknila njena roka z naslanjača in se dotaknila nadvojvodove. Trepetajoč v blaženi ljubzenski razburjenosti, je občutil, kako mu je ljubice nežno stisnila roko.

Mici Lorenz je vzljubila plahega mladeniča. V svoji impulzivni naravi ni niti mislila na to, da bi skrivala to neudarno nagnjenje. Njeni ljubzenski doživljaji so že čisto vzemirjali javnost, zato ji ni bilo prav nič ležeče na tem, da bi skrivala to svojo najnovejšo strast. Kdor jo je poznal, je itak vedel, da njenega sree ni premagal sijaj krone, ki je lebdela nad glavo mladeničev. Ona ni prodajala svoje ljubezni, ona jo je oddajala v dar.

Njen migljaj je nadvojvoda seveda upošteval. Ko so se posetniki kasneje poslovili, je nadvojvoda mirno obsedel in odgovarjal na poslovljne poklone gostov z milostnim kimanjem glave. Tudi grofa Wallisa je minilo potrptenje.

"Cesarska visokost, mnenja sem, da tudi midva ne smeva zadrževati gospe gostiteljice."

"Prosim, gospod grof. Nočem vas zadrževati. Bodite tako prijazni in pošljite mi voz. Milostljiva gospa mi je dovolila, da smem se tu oštati in ji delati družbo."

Vzgojitelj je razumel položaj. S prijaznim pogledom se je obrnil k pevki. Nato je vprašal uslužno:

"Za kdaj želite, cesarska visokost, voz?"

"O, da. Hvala lepa, v dveh urah, gospod grof."

Grof je kavalirsko poljubil gostiteljico roko in se poslovil. Nadvojvoda je gledal za njim in si globoko oddahnil. Na to so se je mehltaje okrenil proti umetnici, ki se je v gladki kretnji zleknila v blazine otomana. Kazaje na taburet ob svojih nogah, ga je povabila:

"Prisedite, cesarska visokost. Tako se bolje čelbja. Utrujena sem in lena"

Izpod čipkastega krilnega roba moleče majčkene nogice je potegnila k sebi in kazaje na nizico s kadilnim priborom zaprosila:

"Prosim, dajte mi cigareto!"

"Nadvojvoda ji je z živo vneto postregel. Pihlaj cigaretni dim v kolobarčkih, je pripomnila smehltaje se:

"Damam streči, ki jih ljubijo, pristojajo tudi princem, cesarska visokost."

Sedeč na taburetu, je nadvojvoda s koprnečim pogledom užival lepoto cvetočega ženskega telesa.

"Najraje bi vam vedno stregel, milostljiva. Kako vesel in srečen bi bil, ako bi mogel biti vedno v vaši bližini, ako bi smel izpolnjevati vse vaše želje."

Udobno se je zleknila po otomani in se stegnula, da so bili vidni zlati, usnjati čevljički in s fino svilo obdani gležnji in meča.

"To je služba paže, cesarska visokost. Vi ste knez. Vi lahko osenčujete in ni vam treba iskati sree."

(Nadaljevanje.)

Dvojna pomoč

JANKO N. ROGELJ.

Jugoslovanski Pomožni Odbor, slovenska sekcija, nabira denarne prispevke pod nadzorom naših podpornih organizacij in državnega oddelka v Washingtonu, D.C. ki zahteva, da računa pomožne akcije pregledajo tudi zapriseženi računski pregledovalci. Obenem pa ima JPO tudi svoj nadzorni odbor, tako da bodo računski pregledani dvakrat. Do 17. januarja je bilo v blagajni JPO slovenske sekcije \$12.735.69. Do sedaj je imel odbor samo \$12.50 stroškov. Vse drugo delo je bilo brezplačno. Stroške odborovih sej plačajo posamezne organizacije. To je dokaz, da naše bratske organizacije, ki v resnici zastopajo pretežno večino slovenskega naroda v Ameriki, vršijo to delo nesebično in v nadstrankarsko.

Sedaj ne moremo nuditi pomoči našim revežem onkraj morja. Ko bo konec vojne, ali če bi slučajno preje kaka zavezniška amnada zasedla naše kraje, potem bi bilo mogoče nuditi to pomoč, da bo v resnici prišla v roke naših trpečih bratov in sester onkraj morja. Sedaj samo nabiramo denar, katerega pa še ne rabimo. Lahko pa napravimo, da posodimo sedaj ta denar ameriški vladi v obliki obrambnih bonдов. Ako napravimo ta korak, potem bo denar v blagajni JPO porabljen v dvojen namen. Prvič v pomoč ameriški vladi, drugič v pomoč trpečim v domovini.

To bo dvojna pomoč: prva Ameriki, druga naši stari domovini onkraj morja. S takim delovanjem se mora vsak strinjati; s tem pokazemo, da smo zavedni in zvesti ameriški državljanji, a obenem krvni bratje in sestre onih, ki tupijo v zasledenih krajih onkraj morja. Naše slovenske žene in dekleta, posebno članice Slov. Ženske Zveze in Progresivnih Slovenk, so pokazale resno voljo, da hočejo pomagati. Pokazale so to zanimanje pri svojih postojankah ali pri lokalnih odborih. Njih moč je velika, ako jo hočejo izrabiti. Ženi je že po naravi dano, da lažje poprosi, kakor mož.

Ameriške Slovenke, vaša vsmiljena srea naj se zavedajo, da naša slovenska žena ali deklica v domovini trpi nepopisne muke. Naše slovenske matere v domovini so ostale same brez vsake pomoči. Iskra unanija živi v tpečih srečih z mislijo na Ameriške Slovenke, vaša vsmiljena srea naj se zavedajo, da naša slovenska žena ali deklica v domovini trpi nepopisne muke. Naše slovenske matere v domovini so ostale same brez vsake pomoči. Iskra unanija živi v tpečih srečih z mislijo na

njeno kивно sestro v Ameriki, če se bo ta spomnila njene grozne nesreče. Zato je ob teh temnih in groznih časih poklicana Slovenka, da pokaže usmiljenje. Usmiljena srea naših ameriških Slovenk lahko čuti, kaj je materina ljubezen do svojih otrok, kateri prosijo kruha, kruha in kruha. Zadnje skorjo kruha bi jim dala ter legla spat lačna; toda zadnja skorjo kruha je že zdavnaj izgnila. Pred njenimi očmi hiraajo otroci, katerih solzne oči prosijo kosček kruha. In te nesrečne matere čakajo in upajo, da bodo doživele s svojimi otroci konec te strašne negotovosti. In tem materam ne bi pomagala ameriška Slovenka, ki je njihov krvna sestra! Prav lahko jim pomagata, če ima dobro voljo usmiljeno sree in lepo besedo, s katero poprosi za denarno pomoč.

Žene in dekleta odgovorite in pokazite, da ste krvne sestre.

JPO slovenska sekcija, ima sedaj organizirane lokalne odbore po sledečih naselbinah:

Joliet, Ill. št. 1; Cleveland, O. št. 2; Chisholm, Minn. št. 3; Sheboygan, Wis. št. 4; Milwaukee, Wis. št. 5; Ely, Minn. št. 6; St. Louis, Mo. št. 7; Chicago, Ill. št. 8; Waukegan, Ill. št. 9; Lloydell, Pa. št. 10; Butte, Mont. št. 11; Pittsburgh, Pa. št. 12; Farrell, Pa. št. 13; Lorain, O. št. 14; Clinton, Ind. št. 15; Salida, Colo. št. 16; Rock Springs, Wyo. št. 17; Brbertom, O. št. 18; Aspen, Colo. št. 19; Pueblo, Colo. št. 20; Denver, Colo. št. 21; La Salle, Ill. št. 22; Johnstown, Pa. št. 23.

Ko to pišem, organiziranih je že 23 lokalnih odborov JPO slovenske sekcije. Kje so druge naselbine? Ali ni moža ali žene v slovenski naselbini, ki bi organizirala lokalni odbor? Kje so naša društva, ki pripadajo k bratskim organizacijam, ki tvorijo slovensko sekcijo JPO? Bratje in sestre, zakaj zaostajate za naselbinami, ki imajo že svoje odbore? Predno mine vojna, organizirana mora biti vsaka slovenska naselbina v Ameriki. Ko bo pot zonet odprta v domovino, takrat bomo izvedeli, kako potrebna bo pomoč. Kako jim bomo pomagali, ako ne bomo organizirani in pripravljeni?

V pismu, ki je prišlo v Ameriko pred dobrim mesecem, je

Note

za
PIANO-HARMONIKO
ali
KLAVIR

SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka)
BARČICA
MLADI KAPETANE
KO PTICA TA MALA
ZVEDEL SEM NEKAJ
POJDI Z MENOJ
DOL S PLANINE
GREMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERIS
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE SE MLADA
Po 25c komad:
Naročite pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

bilo zapisano: "V Sloveniji ni več bogatina in ne reveža, tu smo danes vsi enaki; nobeden nima nič. Tu smo danes vsi združeni — samo Slovenci smo. Samo čakamo, kdaj pride dan rešitve, če ga sploh dočakamo..."

Tako je v domovini naših bratov in sester onkraj morja. Žalostna jim majka! Kaj jim prinese konec vojne? Kako bodo lačni, potrti in bolni odločevati kakšno formo vlade si želijo? Najprvo naj bo pomoč, potem naš nasvet, katerega bomo lahko povedali iz izkušnje našega svobodnega ameriškega življenja v Ameriki!

Kri ni voda. Daj brat, daj pomagaj sestra!

KO ZAJOKAL SI V ŽIVLJENJE.

Ko zajokal si v življenje, s tabo zajokalo je moje sree. Solze bi veselja bile, ko bi ne kalilo jih gorje!

Ko zajokal si v življenje — z juga je prihajalo topov grmenje.

"Čuj, junaček," sem dejala, "zdaj na fronti ti topovi dobrodošlico grme" — in raz drobnega lica (svoje b risala solze.

Prejšnjim sem pela aja — tuta — aja. Zdaj sem tiho vpraševala — koliko ta hip junakov iz sveta odhaja...

Če uspavanko sem peti htela mi je v žalostirko izzvenela.

Mara Lamutova.

SMO OTROCI IZ DEŽELE LEPE VIDE.

Vzeli so nam rodno zemljo, vzeli nam svobodna vesla; težka je usoda, dragi bratje, v vaše kraje nas zanesla.

Smo otroci iz dežele Lepe Vide, iz dežele rož in sonca, iz dežele tihih borov, iz dežele belih jader, kjer na večer zlato sonce sprejme hladni mornski val.

Kdor se ni ponoči begal sredi tujih in neznanih cest, kdor nad lastnim se brezdomstvom

bridko ni razjokal — ta ne ve, kaj je bolelost.

Mara Lamutova.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

TRST IN ISTRA V SREDNJEM VEKU.

(Nadaljevanje s 3. str.)

lejskih patriarhih in pri raznih "mejnih grofih ter nazadnje pri Habsburžanih" Leta 1368 so bili beneški mornarji napadli neko tržaško ladjo, ki je baje peljala v luko prepovedano blago. Razsrdjeni Tržčani so ubili beneške mornarje in njihovega zapovednika, na glavnem trgu pa so raztrgali in z nogami teptali beneško zastavo sv. Marka. Vsled te žalitve je prišlo do vojne. V tiskih so prosili Tržčani pomoči avstrijskega vojvode Leopolda. Ta je osebnost prišel v Trst, da ga brani pred Benečani s katerimi je bil pa kmalu sklenjen mir. Benečani so se odrekli vsem pravicam do mesta za 75.000 cekinov.

Do trajne združitve Trsta z avstrijskimi deželami je prišlo leta 1382. Plemiško poslanstvo je potovalo k vojvodi Leopoldu v Gradce in mu v imenu mestnega starešinstva izročilo Trst z okolico vred v stalno, nepreklicno lastnino. Vojvoda pa se je zavezal, da hoče novo posvetvo vedno varovati in braniti vseh sovražnikov. V vojvodovemu imenu je imel zapovedati mestu njegov poglavar, ki se je pa moral držati pravilnika. Prvi tak poglavar je bil Hugon Devinski. Pozneje so bili v tej službi Nikolaj Predjamski, Nikolaj Raybar in drugi kranjski plemiči. Vso tržaško okolico so avstrijski vojvodi pridružili Kranjski.

Vendar priznanje avstrijske oblasti mestu Trstu ni prineslo zaželjenega mira. Veliko meščanov je bilo bolj vdanih Benečanom, kakor pa Avstriji. Zato sta si v mest uvedno stali nasproti avstrijska in benečanska stranka. Prišlo je do hudih notranjih neredov in tudi vojske z Benečani niso prenehale.

S Trstom, ki je takrat štel šest tisoč prebivalcev, so pridobili Habsburžani prav močno postojanko ob Adriji in jo vzle vsem poznejšim nakam sovražnikov obdržali do poslednje vojne.

Odkar je bil Trst pod avstrijsko oblastjo, so si Benečani prizadevali, da napeljejo trgovino iz slovenskih dežel na svoja mesta: Milje, Koper, Piran. Zato so dajali trgovcem razne ugodnosti, kar je napotilo kranjske in štajerske trgovce da so raje izvažali v istrsko mesta, kakor v Trst.

Posebni davek na avtomobile

Vsak lastnik ali voznik avtomobila, trucka ali motornega kolesa, ki vozi po javnih cestah, mora najkasneje do 1. februarja, 1942 imeti nalepljeno posebno znamko Federal use tax stamp. Kdor tega ne bo imel, bo po postavi kaznovan.

Znamke so sedaj na prodaj v vsakem poštneju uradu in vsakem davčnem uradu ter veljajo \$2.09 za dobo prvih petih mesecev in bodo veljavne do 30. junija, 1942.

Da se izognete gneči in kazni, kupite znamke že sedaj.

Trst je z vsem obrežjem tja do Devina bil dan Kranjskik, kamor je pošiljal tudi svoje poslance za deželni zbor. Vendar Tržčani ki so se opirali na neke stare pravice, niso hoteli k davkom in dokladam kranjskih deželnih stanov prispevati. Drugo važno avstrijsko pristanišče, ki je tudi bilo navezano na Kranjsko je bila Reka, katero je kupil cesar Friderik od grofov Wallse leta 1471. Reški kupei so trgovali s slovenskimi deželami predvsem z sledečimi predmeti: železo, jeklo, eblji, kose, srpi ter drugi železni izdelki, nadalje različni les za ladje, lesene posode, volovske kože, žito, živina, volna, platno. Vse to se je preko Reke in deloma tudi Trsta izvažalo v Dalmacijo ali Italijo. Od tam pa so dobivali milo, salpeter, sol, rozince, ter drugo suho sadje in nasoljene morske ribe. Med velikimi trgovci ki se največ imenujejo, so med drugimi: Jurij Baloh, Vid Sniliave, Jakob Kristanič, Matej Bobnar, Matej Kutjvac in drugi.

Skozi ves sedanji vek je bil Trst navezan na slovensko ozemlje in je pripadal vedno tistim vladarjem, ki so vladali na Kranjskem in po drugih slovenskih deželah

FORDEFENSE
BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS
V tem času narodne stiske potrebuje naša domovina vašo pomoč. Kupujte redno Defense Stamps in bonde.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE — (št. 355)
2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani
v bele celolidu 50c

KVIŠKU SRCE — (št. 408)
2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani
Cena 75 centov

KAJSKI GLASOVI — (št. 408)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani
vstevši Sv. Krišev Pot
Cena \$1.50

KAJSKI GLASOVI — (št. 416)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani
vstevši Sv. Krišev Pot
Cena \$1.50

SKRBI ZA DUŠO (št. 416)
8 x 4 1/2 inčev — 512 strani
Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev
Cena 75c

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po gori o značeni ceni. Zaloga pa ni opsebnost velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi postreči.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Key of Heaven
fino vezano 75c
v umje vezano \$1.50

CATHOLIC POCKET MANUAL
v fino umje vezano \$1.50

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČA
ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK